

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศ ถ้าถึงคนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ประเทศจะก้าวหน้าหรือล่าหลัง เพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถและอุปนิสัยใจคอของชนชาตินั้น ๆ โดยส่วนรวม และคุณสมบัติของพลเมืองในชาติจะเป็นอย่างไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาเป็นใหญ่ "ครู" นับว่าเป็นพลังอันสำคัญยิ่งส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้พลเมืองมีคุณภาพที่ดี มีความรู้ความสามารถและเข้าใจสิทธิหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี ดังนั้นความมั่นคงของชาติจึงอยู่ในกำมือของครู ดังที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงเล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาของพลกนิกรเป็นอันดับแรก คือการส่งเสริมให้มีครูดีจำนวนมากขึ้น โดยพระราชทานรางวัลแก่ครูดีที่สามารถสอนนักเรียนให้สอบไล่ได้มาก ๆ เพราะถือว่าครู เป็นผู้อบรมสั่งสอนเยาวชนให้เป็นผู้มีคุณสมบัติที่ดีที่ชาติต้องการ พระบรมราชาโชว่าทปรากฏอยู่ในโครงการศึกษา ร.ศ. 107 (พ.ศ. 2441) กล่าวไว้ในภาคหนึ่ง หมวด 8 ของราชกิจจานุเบกษา ว่าควยโรงเรียนพิเศษว่า "การศึกษาในกรุงสยามในปัจจุบันนี้และในอนาคตก็ต้องการครูเป็นที่ตั้ง ครูดีแล้วก็ให้การเอาเรียนที่ดี การใหญ่สำคัญของการศึกษาธิการก็คือ การฝึกหัดครูให้ดีแล้วเป็นทางจริง ๆ ที่จะให้การศึกษามาเอาเรียนในบานเมืองค้ำเนินสู่ทางเจริญ"¹

ศูนย์วิทยุวิทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, เอกสารเรื่องการจัดการศึกษาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, รวบรวมและจัดพิมพ์โดยคณะกรรมการจัดงานฉลองวันเถลิงถวัลย์ราชสมบัติครบ 100 ปี ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พ.ศ. 2511, หน้า 125.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช² ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่นิสิตนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ในวันพระราชทานปริญญาบัตรวิชาการศึกษาแก่นิสิตนักศึกษาเหล่านั้นว่า "ความเจริญหรือความเสื่อมของชาตินั้นขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชน ผลของการอบรมเยาวชนของท่านถือได้ว่าเป็นเครื่องกำหนดอนาคตของบ้านเมืองโดยแท้"

ดร. ประชุมสุท อชาวอรุณ³ ได้กล่าวถึงความสำคัญของครูว่าเป็นผู้มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นบุคคลประณภูมิที่มีอิทธิพลทำให้แผนการศึกษา นโยบายการศึกษา หลักการศึกษา ปรัชญาการศึกษา และทฤษฎีการศึกษา บรรลุถึงเป้าหมาย ซ้ำขาดครูแล้วอุดมการณ์ต่าง ๆ และแผนการศึกษาแม้จะมีเป้าหมายดีเพียงใดก็จะมีประโยชน์ เป็นเรื่องฉันทม แล่ง ๆ ไป

จอห์น เคนเนธ กอลแบรธ⁴ (John Kenneth Galbraith) ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่อง "การพัฒนาประเทศ" ว่า ในการพัฒนาประเทศจะต้องอาศัยบุคคลที่ดีมีความรู้ จริยธรรมงานที่ดี บุคคลเหล่านี้มีจำนวนน้อยก็จะสามารถอบรมให้ผู้อื่นมีความรู้สูงได้เป็นจำนวนมากโดยลำดับ ไม่ช้าจะมีบุคคลที่มีความสามารถบริหารงานและประกอบกิจการต่าง ๆ

²พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช, "พระบรมราโชวาทแก่นิสิตนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ณ หอสมุดวิทยาลัยวิชาการศึกษา วันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2510," อ้างถึงใน ละออ การุณยวนิช (วิทยานิพนธ์เรื่อง สภาพการณ์ฝึกสอนของนิสิตสาขาประถมศึกษามัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ภาคกลาง ปีการศึกษา 2511), หน้า 2.

³ประชุมสุท อชาวอรุณ, "ร่างคำปราศรัยในพิธีเปิดการสัมมนา" การสัมมนาเรื่องแนวปฏิรูปการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย (แผนกวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 9-10 เมษายน 2518), หน้า 13.

⁴สองสี ชูติวงศ์ และ สวัสดิ์ สุคนธรังษี (ผู้แปล), "การพัฒนาประเทศ," ศูนย์ศึกษา 6 (มิถุนายน, 2506), 29-30.

อย่างมีประสิทธิภาพ บ้านเมืองก็จะเจริญตาม ถ้ามีครูที่ดีเป็นจำนวนมากก็สามารถจัดการศึกษาไปได้โดยสะดวกและการสอนย่อมจะดีขึ้นโดยอัตโนมัติ ผลก็คือประเทศชาติจะพ้นจากการคอยพัฒนาในที่สุด

เท่าที่ยกมานี้แสดงให้เห็นว่า องค์พระประมุขของชาติตั้งแต่สมัยเริ่มจัดการศึกษาแบบใหม่จนสมัยปัจจุบันได้ทรงเล็งเห็นความสำคัญของครูว่าเป็นองค์ประกอบอันสำคัญในการพัฒนาชาติไปสู่ความเจริญ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของนักการศึกษาหลายท่านดัง กล่าวแล้ว ฉะนั้นในการผลิตครูออกไปจึงจำเป็นต้อง เป็นครูที่มีคุณภาพสูง มีความสามารถรู้จักปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับหน้าที่อันสำคัญที่ครูต้องรับผิดชอบอยู่

เกี่ยวกับคุณภาพของครูนี้ ชงค์ วงษ์ชินธุ์⁵ ได้กล่าวถึงการสูญเสียไปลาทางการศึกษา มีอยู่ประการหนึ่งที่เขาเน้นให้เห็นคือ การที่นักเรียนสอบตกเป็นจำนวนมากเป็นเพราะการผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพต่ำ ซึ่งสาเหตุนี้อาจเกิดมาจากครูไม่พอกับจำนวนนักเรียน ครูที่มีอยู่ไม่ได้คุณภาพ ครูไม่ได้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ฉะนั้นกรมฝึกหัดครูผู้ซึ่ง รับผิดชอบในเรื่องนี้โดยตรงจะ ต้องคำนึงถึงผู้ที่ทำหน้าที่ครูให้ได้รับการฝึกอบรมวิธีการและอุปนิสัย ตลอดจนทัศนคติเกี่ยวกับชีวิตครูแก่เขาเพื่อจะได้เป็นครูด้วยความรู้และใจรัก สิ่งจำเป็นที่สถาบันผลิตครูของคำนึงถึงได้แก่ประสบการณ์ที่จะกำหนดคตินิสิตนักศึกษาปฏิบัตินั้นต้องพิจารณาโดยรอบคอบ ประสบการณ์ที่จะจัดให้นักเรียนฝึกหัดครูอาจแบ่ง ได้ดังนี้คือ

1. ภาคทฤษฎี ประกอบด้วยความรู้พื้นฐานทางวิชาการทั่ว ๆ ไป ความรู้วิชาชีพ หรือวิชาการศึกษาด่าง ๆ เป็นต้น

2. ภาคปฏิบัติหรือประสบการณ์วิชาชีพ บางสถาบันจะเรียกว่าการฝึกสอน เป็นประสบการณ์ที่สำคัญที่สุด ซึ่งสถาบันผลิตครูทุกแห่งจะขาดเสียมิได้ เพราะประสบการณ์มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนิสิตนักศึกษาผู้มีอาชีพครูหรือนักการศึกษาในอนาคต จะได้มีโอกาสรับประสบการณ์ตรงในด้านการสอนหรือประสบการณ์ในค่านวิชาชีพอื่น รวมทั้งความรับผิดชอบใน

⁵ชงค์ วงษ์ชินธุ์, "ความสูญเสียไปลาทางการศึกษา," ศูนย์ศึกษา, 7 (กรกฎาคม, 2508), 48-56.

หน้าที่การงานและการพัฒนาคุณลักษณะส่วนตัว—นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสให้นักศึกษาจะได้นำความรู้ด้านทฤษฎีไปฝึกทดลองใช้ให้เกิดทักษะและเกิดความคิดสร้างสรรค์ที่จะปรับปรุงแก้ไขได้ถูกต้อง ก่อนที่ตนเองจะออกไปเป็นครู

รอบีต ว. ริชชี⁶ กล่าวว่า การฝึกสอนเป็นประสบการณ์ที่สำคัญยิ่งในระหว่างเวลาที่ศึกษาวิชาชีพครู

เคอร์ทีส และแอนดรูวส์⁷ (Curtis and Andrews) กล่าวว่า ปัจจุบันการฝึกสอนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่าเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในโครงการฝึกหัดครู เพราะนักศึกษาจะได้มีโอกาสทำการสอนจริง ๆ กับเด็กกลุ่มเดียวหรือหลายกลุ่มที่แตกต่างกัน ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 2 ประการคือ ประการแรก เพื่อที่จะให้ผู้ที่จะเป็นครูในอนาคตได้รับความรู้ความสำเร็จจากการปฏิบัติการสอนจริง ๆ และประการที่ 2 เพื่อเป็นการตรวจสอบผลของการสอนหรือโครงการของการฝึกหัดครูว่ามีความสำเร็จมากน้อยเพียงใด

ไฮเนส⁸ (Haines) ได้ให้ความเห็นว่า การจัดโครงการฝึกสอนก็เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกสอนได้ทดลองใช้ความรู้ ความคิด ความสามารถ เพื่อจะค้นหาความเข้าใจในทฤษฎีต่าง ๆ ทางวิชาการศึกษาและทางจิตวิทยา เพื่อจะให้ผู้ฝึกสอนนั้นมีความพร้อมและมีสมรรถภาพในการเป็นครู เพราะได้ทำหน้าที่เหมือนเป็นครูจริง ๆ ภายใต้การนำของอาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์มาก่อน

⁶ รอบีต ว. ริชชี และคณะ, แนะแนวนิสิตฝึกสอนวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร (โรงพิมพ์คุรุสภา, 2500), หน้า 8.

⁷ Dwight K. Curtis, and Leonard O. Andrews, "What is a student teaching," Guiding Your Student Teacher (U.S.A.: Prentice-Hall, Inc., 1954), p. 1.

⁸ Aleye, C. Haines, Guiding the Student Teaching Process in Elementary Education (Chicago: Read McNally, 1960), p. 1.

คาสเวล⁹ (Caswel) กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกสอนว่า โครงการฝึกหัดครูแตกต่างกันไปหลายแบบ แต่สิ่งสำคัญที่สุดที่ทุกแห่งมีอยู่ร่วมกันคือ มีการฝึกสอนเป็นวิชาบังคับ ซึ่งเขาได้กล่าวขำถึงความสำคัญและความจำเป็นที่นักศึกษาฝึกสอนจะต้องเน้นถึงความสำคัญ ของสิ่งที่จะนำไปสอนให้มาก อันได้แก่สิ่งที่เตรียมตัวครูไว้ให้นำไปใช้สอนซึ่งจะช่วยให้ครู เหล่านั้นเป็นครูที่มีคุณภาพสูง

ละเมียด ลิมอักษร¹⁰ กล่าวว่า การฝึกสอนเป็นประสบการณ์ที่สำคัญยิ่งในชีวิต นักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนฝึกสอนควรจะเข้าใจความมุ่งหมายอันแท้จริงของการฝึกสอน บทบาทที่สำคัญของการฝึกสอน หน้าที่พึงมีต่อครูผู้นี้ เทศกการสอน ตลอดจนความรับผิดชอบที่มีต่อโรงเรียนและต่อเด็ก ความเข้าใจเรื่องเหล่านี้จะช่วยให้เกิดความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และความมั่นใจในตัวเอง ช่วยให้การฝึกสอนดำเนินไปด้วยดี ความคิดริเริ่ม ความรู้ และ ประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกสอนจะเป็นประโยชน์ยิ่งแก่การเป็นครูในอนาคต

ความสำคัญของการฝึกสอนนี้ ในข้อเสนอแนะในการฝึกสอนของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2501¹¹ กล่าวไว้ว่า ประสบการณ์ที่มีความหมายและสำคัญ ยิ่งของนักเรียนฝึกหัดครูคือประสบการณ์ที่ได้รับในระหว่างฝึกสอน เพราะเป็นโอกาสที่นักเรียน ฝึกหัดครูได้นำความรู้และวิธีสอนไปใช้ในการสอนก่อนจะเป็นครูจริง ๆ และการฝึกสอนยังเปิด โอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพ ทักษะและความสำเร็จของงานในวิชาชีพครู ดังนั้นการ ฝึกสอนจึงเป็นส่วนประกอบที่ถือว่าเป็นหัวใจของโครงการฝึกหัดครูทุกชั้นทุกประเภท

⁹Hollis, Caswel, "The Education of Teachers in the Sixties," Childhood of Education, 40 (May, 1964), 447-451.

¹⁰ละเมียด ลิมอักษร, คู่มือการฝึกสอน (สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย จุลสาร ฉบับที่ 4), หน้า 1.

¹¹คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ข้อเสนอแนะในการฝึกสอน (ชนบุรี: การทางวุฒิสึกษา, 2501), หน้า 2-4.

อินโลว์¹² (Inlow) กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกสอนว่า เป็นส่วนที่วัดผลงานทั้งหมดของโครงการฝึกหัดครู เพราะทำให้สถานฝึกหัดครูมีโอกาสมองเห็นตนเองและทำการปรับปรุงโครงการอยู่เสมอ

อดัมส์ และดิกกี¹³ (Adams and Dickey) ได้ให้ความเห็นว่า โครงการฝึกสอนที่ดีนั้นจะต้องทำให้ลิตนักศึกษาดูแลความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอน และเป็นพื้นฐานที่จะได้ประสบการณ์เกี่ยวกับการแก้ปัญหาสภาพการจริง ๆ และเกิดทักษะในการชี้แนะทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งจะนำไปใช้ในชีวิตรูปเป็นครูต่อไป

สโตนส์ และมอร์ริส¹⁴ (Stones and Morris) ได้กล่าวถึงสถาบันฝึกหัดครูว่ามีหน้าที่รับผิดชอบและมีบทบาทในการวางโปรแกรมการฝึกประสบการณ์ในการสอนให้มีประสิทธิภาพ และเป็นศูนย์รวมในการฝึกอบรมผู้ซึ่งจะทำงานร่วมกับนักเรียนฝึกสอนนั้นด้วย นอกจากนี้ Stones ยังเน้นถึงความสำคัญของการฝึกสอนว่า เป็นการเตรียมครูและเป็นการเรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่นักเรียนฝึกสอนหึ่งจะไ้รับในโรงเรียนที่ไปฝึกสอน และเขาได้ให้คำแนะนำว่า ประสบการณ์ในการฝึกสอนจะเป็นผลสำเร็จขึ้นกับขั้นตอนของกระบวนการฝึกสอนที่ตั้งไว้เป็นหลักยึด โดยให้ผู้สอนทำการสอนได้จริง (Mastering Teaching Model)¹⁵ แล้วพยายามฝึก (train) ผู้ที่ฝึกสอนให้เป็นไปตามรูปแบบ (Model) ที่ต้องการ

¹²Gail M. Inlow, Maturity in High School Teaching (England Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, Inc., 1963), p. 460.

¹³Harold P. Adams and Frank G. Dickey, Basic Principles of Student Teaching (New York: American Book Company, 1956), p. 2.

¹⁴E. Stones and S. Morris, Teaching Practice Problems and Perspectives (London: Methuen & Co., Ltd., 1972), p. 245.

¹⁵Ibid., p. 11.

จากความสำคัญของการฝึกสอนดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่า การฝึกหัดครูยึดหลักว่า ประสพการณ์ตรง เป็นสิ่งสำคัญที่สุด สถาบันผลิตครูทุกแห่งในประเทศไทยจึงได้บรรจุภาค ปฏิบัติหรือการฝึกสอนไว้ในหลักสูตรด้วย โดยกำหนดให้มีการฝึกสอนหลังจากที่นิสิตนักศึกษา ได้เรียนภาคทฤษฎีครบแล้ว ซึ่งทุกคนจะต้องผ่านประสบการณ์การฝึกสอนตามกำหนดเวลา ที่สถาบันเห็นสมควรก่อนที่จะจบออกไปประกอบอาชีพครู

วิธีการดำเนินการฝึกสอนนั้นจะต้องมีการจัดส่งนิสิตนักศึกษาออกไปฝึกสอนตาม โรงเรียนต่าง ๆ โดยกำหนดให้มีการสอบถามวิชาเอก-โท ที่ได้เรียนมา สัปดาห์ละประมาณ 12-15 ชั่วโมง ภายใต้การแนะนำของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง และกำหนดให้มีการ ประชุมสัมมนาเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งตลอดระยะเวลาที่ฝึกสอน ฉะนั้นความมุ่งหมาย ของการฝึกสอนตามโครงการที่ส่งนิสิตนักศึกษาออกไปฝึกสอนจะต้องมีจุดหมายที่จะให้เกิดการ เรียนรู้ทางปฏิบัติ (Practices) ซึ่งต่างกับภาคทฤษฎีที่นิสิตนักศึกษาจะต้องมีการค้นคว้า อภิปราย หรือรับการสอนจากอาจารย์ในชั้น แต่การฝึกสอนต้องใช้ความรู้ทั้งหลายทั้งปวงที่ เรียนมาเพื่อถ่ายทอดให้แก่เด็ก ดังนั้นสิ่งที่เป็นวัตถุประสงค์สำหรับนิสิตนักศึกษาใช้ศึกษาคือ ประสพ- การณ์ที่ได้รับจากโรงเรียนฝึกสอน ซึ่งประกอบด้วยปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการฝึกสอน อัน ได้แก่ ปัญหาการสอน, การปกครอง, อุปสรรคการสอน, ปัญหาด้านความสัมพันธ์ของอาจารย์ นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง ฯลฯ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนของเด็ก ซึ่งจำเป็นจะต้องศึกษาปัญหาและหาแนวทางแก้ไขให้เป็นผลดีต่อการศึกษานองเยาวชนของชาติ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นสถาบันผลิตครูระดับปริญญาตรีแห่งหนึ่ง โดยยึดถือการฝึกสอนเป็นส่วนสำคัญของหลักสูตร โดยกำหนดให้นักศึกษาที่เรียนกระบวนวิชา บังคับก่อนฝึกสอนครบแล้ว ต้องทำการฝึกสอนตามโรงเรียนต่าง ๆ ในระดับมัธยมศึกษาใน จังหวัดเชียงใหม่มีกำหนด 1 ภาคเรียน และกำหนดให้สอนสัปดาห์ละประมาณ 12 ชั่วโมง เป็นอย่างน้อย ภายใต้การดูแลของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง ในระหว่างฝึกสอนได้จัด ให้มีการสัมมนาเพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกันเกือบละครั้ง

จากการปฏิบัติดังกล่าว โครงการฝึกสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประสบปัญหาตลอดมา และพยายามที่จะแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นแต่ยังไม่เป็นที่พอใจเท่าที่ควร ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในการปรับปรุงแก้ไขนี้ควรจะเข้าใจปัญหาอย่างแท้จริง โดยหาข้อมูล

ถูกต้องมาประกอบการพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ตรงจุด สิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่าควรกระทำ คือ การศึกษาปัญหาการฝึกสอนโดยให้นักศึกษาฝึกสอนได้มีส่วนร่วมในการชี้แจงและเสนอแนะ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวนักศึกษาเองในระหว่างที่ทำการฝึกสอน จากผลอันนี้ก็จะได้อัฒมล มาพิจารณาประกอบการแก้ไขโครงการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อจะได้ผลิตครูที่มีคุณภาพสูงตามวัตถุประสงค์

มูลเหตุดังกล่าวจึงเป็นแรงจูงใจให้ผู้วิจัยทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการฝึกสอนของ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่"

ความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อ

1. ศึกษาปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการฝึกสอนของนักศึกษาในข้อ 1 ระหว่างผู้ที่เข้าเรียนที่มี วุฒิ ม.ศ. 5 และผู้ที่เข้าเรียนที่มีวุฒิ ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า
3. เปรียบเทียบปัญหาในการฝึกสอนของนักศึกษาในข้อ 1 ระหว่างผู้ที่เคยเป็นครู มาแล้ว กับผู้ที่ไม่เคยเป็นครูมาก่อน
4. หาขอเสนอแนะสำหรับปรับปรุงโครงการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้จะมุ่งศึกษาถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการฝึกสอนของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ทำการฝึกสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2518 จำนวน 170 คน เป็นวุฒิ ม.ศ. 5 จำนวน 122 คน ป.กศ.สูง 48 คน แต่ถาจำแนกตาม ประสบการณ์ของนักศึกษาแล้วจะเป็นผู้ที่เคยเป็นครูมาก่อน 31 คน และผู้ที่ไม่เคยเป็นครู 139 คน โดยผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับรายละเอียดตามสภาพความเป็นจริง ส่วนตัวนักศึกษาเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) ตอนที่ 2 เป็นปัญหาเกี่ยวกับการฝึกสอนเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) และแบบเติมคำ (Open-end) ไปสอบถามตัวอย่างประชากรดังกล่าว แล้วใช้วิธีการทางสถิติวิเคราะห์ข้อมูล

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยนี้

1. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสถาบันฝึกหัดครูอื่น ๆ จะใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงการฝึกสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
2. นักศึกษารุ่นต่อไปอาจใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการฝึกสอนได้
3. อาจารย์นิเทศก์อาจใช้เพื่อประโยชน์ในการนิเทศนักศึกษาฝึกสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
4. จะเป็นแนวทางในการค้นคว้าของผู้วิจัยอื่น ๆ ต่อไป

ขอตกลงเบื้องต้น

1. ในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา กำหนดค่าเฉลี่ยของน้ำหนักปัญหาดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 ขึ้นไป	ถือว่า เป็นปัญหาอยู่ในขั้นมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 - 4.50	ถือว่า เป็นปัญหาอยู่ในขั้นมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 - 3.50	ถือว่า เป็นปัญหาอยู่ในขั้นปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 - 2.50	ถือว่า เป็นปัญหาอยู่ในขั้นน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 ลงมา	ถือว่า เป็นปัญหาอยู่ในขั้นน้อยที่สุด หรือไม่มีเลย

2. ค่าตอบที่ได้จากแบบสอบถามนี้ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาตามสภาพความเป็นจริงทุกประการ

คำจำกัดความ

1. การฝึกสอน หมายถึง การที่นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ออกไปทำการฝึกสอนในโรงเรียนต่าง ๆ ภายใต้การนิเทศของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง โดยกำหนดให้สอนสัปดาห์ละประมาณ 12 ชั่วโมง เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน
2. นักศึกษาฝึกสอน หมายถึง นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ฝึกสอนในโรงเรียนต่าง ๆ ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2518

3. อาจารย์พิเศษ หมายถึงอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ที่ได้รับแต่งตั้งจากคณะศึกษาศาสตร์ให้เป็นผู้นิเทศการสอน และประสานงานระหว่างโรงเรียนฝึกสอน ครูที่เลี้ยง นักศึกษาฝึกสอน และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

4. ครูที่เลี้ยง หมายถึงครูในโรงเรียนฝึกสอนที่เป็นครูประจำชั้นหรือครูโฮมรูม และครูประจำวิชา หรือครูอื่น ๆ ที่โรงเรียนฝึกสอนจัดให้ทำหน้าที่แนะนำช่วยเหลือนักศึกษาฝึกสอน

5. โรงเรียนฝึกสอน หมายถึงโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ที่ให้ความร่วมมือรับนักศึกษาฝึกสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไปทำการฝึกทดลองภาคปฏิบัติการสอน

6. โครงการฝึกสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หมายถึงนโยบาย และการจัดระบบการฝึกสอนตั้งแต่จุดมุ่งหมาย การดำเนินการ ตลอดจนการวัดผลและการติดตามผลของโครงการฝึกสอนที่กำหนดให้นักศึกษาปีสุดท้ายต้องผ่านการฝึกสอนก่อนจะออกไปประกอบอาชีพครู

7. นักศึกษาที่มีวุฒิ ม.ศ. 5 หมายถึงนักศึกษาผู้เข้าเรียนในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีวุฒิเดิม ม.ศ. 5

8. นักศึกษาที่มีวุฒิ ป.กศ.สูง หมายถึงนักศึกษาผู้เข้าเรียนในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีวุฒิเดิม ป.กศ.สูง

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย